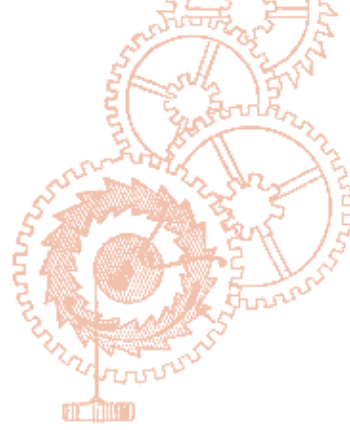

Erroma salbatu zuten antzarak

NAGORE
IRAZUSTABARRENA
URANGA

Erroma, K.a. 406. Hiriak gerra deklaratu zion Veii herriari, handik 10 milia ingurura zegoen kokaleku etruriarrari. Urte luzez Veii aberastu egin zen, nagusiki gatz merkataritzaren kontrolari esker, pixkanaka erromatarrei itzal eginez. Erromatarrek uste zuten erraz menderatuko zituztela aldamenekoak, baina gatazkak hamarkada osoa iraun zuen. Azkenean, K.a. 396an erromatarrek Veii hartu zuten, Marko Furio Kamilo jeneralaren eskutik. Garaipeña ospatzeko desfilea egin zuten hiriko kaleetan. Aurrean jenerala zihoan gurdi gainean eta haren atzetik Veiiin atzemandako harrapakinak: esklaboak, Veiiiko babesle izandako Junoren estatua eder bat beste gurdi batean, eta antzara sakratu multzo bat haren atzetik. Marko Furio Kamilok Kapitolioko muinoan Junoren omenezko tenplu bat eraikitzeke agindu zuen. Jainkosaren estatua han jarriko zuten eta antzarak ere bai.

Veiiarrak mendean hartuta, handik sei urtera, beste mehatxu bati aurre egin behar izan zion Errepublikak; K.a. 390. urtean galiarrak, Breno buru zutela, Erromako ateetan zeuden, hiria hartzeko prest. Erraz sartu ziren eta topatzen zuten guztia birrindu zuten. Baina bizirik atera ziren erromatarrek Kapitolioan babestu ziren eta galiarren hainbat erasori aurre egitea lortu zuten. Brenok orduan gotorlekua gauez eta isilean hartzea erabaki zuen, harresian gora eginez. Txakurrek ez zuten zaunka egin, zentinelak lo hartu

"Kapitolioko antzara sakratuak", Henri Paul Motte, 1889.

zuten, eta galiarrak Kapitolioan sartzeko zorian zeuden. Baina orduan karranka ozen batzuk entzun ziren, erromatar soldaduak esnatu ziren, eta galiarrak atzera egitera behartu zituzten. Junoren antzara sakratuak izan ziren eromatarrek iratzarri eta Errepublika salbatu zutenak.

Biharamunean, tribunoak bildu ziren eta lo geratu zen zentinelak nahiz bere lana egin ez zuten txakur zaindariak Tarpeia harkaitzetik behera botatzea erabaki zuten. Galiarrek setioari eutsi zioten, baina gosea eta gaixotasunak

haiengan ere eragiten hasi ziren eta, azkenean, urre truk, Erromatik alde egitea erabaki zuten.

Handik aurrera, luzaroan, erromatarrek liberazio egun hura ospatu zuten, eta, horretarako, hainbat txakur urkatzten zituzten, arbasoek egindako okerra ordaintzeko. Gainera, Junoren antzarak apaindu eta prozesioan ateratzen zituzten, hiritarrek heroiak bailiran gurtu zituzten. Antzar Egunaren berri izan balute "burutik jota daude lekeitiar hauek" pentsatuko zuten. ●

OMNESVIAE

OmnesViae, Google Maps erromatarra

OmnesViae (latinez, bide guztiak) online proiektua erromatar galtzaden mapa interaktiborik osoena da. K.o. IV. mendeko *Tabula Peutingeriana* ibilbide bilduman dago oinarrituta, galtzadez gain, bidean zeuden ostatuen berri ere jasotzen zuen mapan. Google Mapsen antzera, Inperioko gunek batetik bestera

bidaiatzeko bide egokiena kalkulatzeko aplikazioak, 2.000 erreferentzia punturi esker. Horretarako, nahikoa da *Ab* (nondik) eta *Ad* (nora) gelaxkak betetzea eta *Ostendere* (erakutsi) botoian klik egitea. Eta *Fere Dies*-en klik eginda, bidea egiteko zenbat egun behar ditugun ere esango digu. ●